

Course Title: Complementary Therapy

Course Code: MA/MScYTE404

Total Credit: 5

One Mark Questions-

1. Water is important in diet therapy because:

ডায়েটে খেৰাপীতপানীৰ গুৰুত্ব কিয়?

A. It increases toxins ইটক্সিনবৃদ্ধিকৰে

B. It helps digestion and detoxification. ইপাচনআৰুডিটক্সিফিকেশ্যনতসহায়কৰে

C. It causes dehydration ইডিহাইড্ৰেচনসৃষ্টিকৰে

D. It has no role ইয়াৰকোনোভূমিকানাই

2. The equilibrium of Soul, Mind and Body results in—

আত্মা, মনআৰুশৰীৰৰসাম্যকিহতপৰিণতহয়?

A. Disease (ৰোগ)

B. Health (স্বাস্থ্য)

C. Weakness (দুৰ্বলতা)

D. Aging (বৃদ্ধাৱস্থা)

3. Which combination correctly represents the Tridosha dominance in body constitution?

দেহপ্ৰকৃতিত ত্ৰিদোষৰ সঠিক সংমিশ্ৰণ কোনটো?

A. Vata–movement, Pitta–digestion, Kapha–structure (বায়ু–চলন, পিত্ত–পাচন, কফ–গঠন)

B. Vata–digestion, Pitta–structure, Kapha–movement (বায়ু–পাচন, পিত্ত–গঠন, কফ–চলন)

C. Vata–structure, Pitta–movement, Kapha–digestion (বায়ু–গঠন, পিত্ত–চলন, কফ–পাচন)

D. All are incorrect (সকলো বোৰ ভুল)

4. Which Mahabhuta is predominantly responsible for stability and structure?

কোন মহাভূতে স্থিৰতা আৰু গঠন নিয়ন্ত্ৰণ কৰে?

A. Air (বায়ু)

B. Fire (অগ্নি)

- C. Earth (পৃথিবী)
- D. Ether (আকাশ)

5. Which stage of Panchakarma focuses on elimination of toxins?

পঞ্চকর্মের কোন পর্যায়ে বিষাক্ত পদার্থ বাহির করা হয়?

- A. Purva Karma (পূর্বকর্ম)
- B. Pradhana Karma (প্রধানকর্ম)
- C. Paschat Karma (পশ্চাতকর্ম)
- D. None (এটাও নয়)

6. Agni is mainly located in—

অগ্নিমূলত কোথায় অবস্থিত?

- A. Brain (মগজু)
- B. Stomach (পাকস্থলী)
- C. Heart (হৃদয়)
- D. Lungs (হাওফাও)

7. Which type of Prakriti is determined at birth and remains constant?

কোন প্রকৃতি জন্মতেই নির্ধারিত হয় এবং স্থায়ী থাকে?

- A. Vikriti (বিকৃতি)
- B. DehaPrakriti (দেহপ্রকৃতি)
- C. ManasaPrakriti (মানসিকপ্রকৃতি)
- D. Agni (অগ্নি)

8. Which ManasaPrakriti is associated with calmness and purity?

কোন মানসিক প্রকৃতি শান্ত এবং বিশুদ্ধতার সাথে জড়িত?

- A. Rajas (রজস)
- B. Tamas (তমস)

C. Sattva (সত্ত্ব)

D. None (এটাওনহয়)

9. Dinacharya primarily helps in maintaining balance of—

দিনচৰ্যাইমূলতকিহৰসাম্যৰক্ষাকৰে?

A. Dhatu (ধাতু)

B. Dosha (দোষ)

C. Mala (মল)

D. Tissue (কলা)

10. Ritucharya is mainly followed to prevent—

ঋতুচৰ্যামূলতকিহৰপ্ৰতিৰোধৰবাবেঅনুসৰণকৰাহয়?

A. Infection (সংক্ৰমণ)

B. Seasonal diseases (ঋতুগতৰোগ)

C. Injury (আঘাত)

D. Surgery (অস্ত্ৰোপচাৰ)

11. Sadvrta includes—

সদৰ্ভৰঅন্তৰ্গতকি?

A. Ethical behavior (নৈতিকআচৰণ)

B. Surgery (অস্ত্ৰোপচাৰ)

C. Medicine (ঔষধ)

D. Exercise only (অকলব্যায়াম)

12. Which Mala is responsible for regulating body temperature?

কোনমলশৰীৰৰতাপনিয়ন্ত্ৰণকৰে?

A. Purisha (পুৰীষ)

B. Mutra (মূত্ৰ)

C. Sweda (ঘাম)

D. Rakta (ৰক্ত)

13. Upadhatu is formed as a by-product of-

উপধাতুকিহৰউপ-পণ্যহিচাপেগঠিতহয়?

A. Dosha (দোষ)

B. Dhatu metabolism (ধাতুৰবিপাক)

C. Mala (মল)

D. Prana (প্ৰাণ)

14. Prana is mainly associated with—

প্ৰাণমূলতকিহৰসৈতেজড়িত?

A. Structural support (গঠন)

B. Vital functions (জীৱনীয়াকাৰ্য)

C. Waste removal (বৰ্জ্যনিৰ্গমন)

D. Tissue formation (কলাৰগঠন)

15. Which Dhatu is primarily responsible for nourishment of the body?

কোনধাতুশৰীৰৰপুষ্টিৰবাবেমূলতদায়ী?

A. Rasa Dhatu (ৰসধাতু)

B. AsthiDhatu (অস্থিধাতু)

C. MajjaDhatu (মজ্জাধাতু)

D. ShukraDhatu (শুক্ৰধাতু)

16. Svasthavrtta means—

স্বস্থৱৰ্ত্তমানেকি?

A. Disease (ৰোগ)

B. Healthy lifestyle rules (সুস্থজীৱনৰনিয়ম)

C. Therapy (চিকিৎসা)

D. Medicine (ঔষধ)

17. Which therapy is mainly used for expelling excess Kapha?

অধিককফদূৰকৰিবলৈকোনচিকিৎসাব্যৱহাৰহয়?

A. Virechana (বিৰেচন)

B. Basti (বস্তি)

C. Vamana (বমন)

D. Nasya (নস্য)

18. Which Mahabhuta combination forms VataDosha?

বায়ুদোষকোনকোনমহাত্তৰসংমিশ্ৰণেগঠিত?

A. Fire + Water (অগ্নি + পানী)

B. Air + Ether (বায়ু + আকাশ)

C. Earth + Water (পৃথিৱী + পানী)

D. Fire + Earth (অগ্নি + পৃথিৱী)

19. Which Mahabhuta is responsible for transformation and metabolism?

কোনমহাত্তৰবুপান্তৰআৰুবিপাকৰবাবেদায়ী?

A. Water (পানী)

B. Fire (অগ্নি)

C. Air (বায়ু)

D. Earth (পৃথিৱী)

20. Localization of Dosha in weak tissue is—

দুৰ্বলধাতুতদোষস্থাপনহোৱাপৰ্যায়কোনটো?

A. Prasara (প্ৰসাৰ)

B. Sthanasamshraya (স্থানসংপ্ৰয়)

C. Vyakti (ব্যক্তি)

D. Bheda

21. Which is NOT a Panchakarma procedure?

তলৰকোনটোপঞ্চকৰ্মনহয়?

A. Vamana (বমন)

B. Basti (বস্তি)

C. Yoga (যোগ)

D. Nasya (নস্য)

22. Nasya therapy mainly affects—

নস্যচিকিৎসাইমূলতকিহতপ্ৰভাৱপেলায়?

A. Lower body (তলৰশৰীৰ)

B. Head region (মূৰৰঅংশ)

C. Limbs (হাত-ভৰি)

D. Skin(ছাল)

23. Which is NOT a Panchakarma procedure?

তলৰকোনটোপঞ্চকৰ্মনহয়?

A. Vamana (বমন)

B. Basti (বস্তি)

C. Yoga (যোগ)

D. Nasya (নস্য)

24. Naturopathy primarily focuses on:

প্ৰাকৃতিক চিকিৎসা মূলতঃ কেন্দ্ৰিত হয়:

a) Treating symptoms with synthetic drugs কৃত্ৰিম ঔষধে লক্ষণৰ চিকিৎসা কৰা

b) Supporting the body's natural healing process শৰীৰৰ প্ৰাকৃতিক চিকিৎসা প্ৰক্ৰিয়াক সমৰ্থন কৰা

c) Performing surgical interventions শল্য চিকিৎসা কৰা

d) Using only homeopathic remedies কেৱল হোমিওপেথিক ঔষধ ব্যৱহাৰ কৰা

25. Which of the following is *not* a principle of naturopathy?

নিম্নলিখিতৰ মাজত কোনটো প্ৰাকৃতিক চিকিৎসাৰ মূলনীতি নহয়?

a) Treat the cause, not just the symptoms

কাৰণক চিকিৎসা কৰা, কেৱল লক্ষণ নহয়

b) Prevention is better than cure

প্ৰতিৰোধ চিকিৎসাৰ পৰা উত্তম

c) The body has an inherent ability to heal itself

প্ৰতিৰোধ চিকিৎসাৰ পৰা উত্তম

d) Suppress symptoms to provide quick relief

লক্ষণ দমন কৰি তৎক্ষণাত আৰাম প্ৰদান

26. Which nutrient is mainly responsible for body building?

শৰীৰগঠনৰ বাবে কোন পুষ্টিদায়ী?

A. Carbohydrates

B. Proteins

C. Fats

D. Vitamins Answer?

27. Which vitamin is primarily obtained from sunlight exposure?

কোন ভিটামিন সূৰ্যৰ আলোত প্ৰধানভাৱে লাভ কৰা যায়?

a) Vitamin A ভিটামিন A

b) Vitamin B12 ভিটামিন B12

c) Vitamin C ভিটামিন C

d) Vitamin D ভিটামিন D

28. Fasting in naturopathy is believed to:

প্ৰাকৃতিক চিকিৎসাত উপবাসক বিশ্বাস কৰা হয়:

a) Weaken the immune system

ৰোগপ্ৰতিৰোধ ক্ষমতা দুৰ্বল কৰে

b) Detoxify and rest the digestive system

বিষাক্ত পদাৰ্থ মুক্ত কৰি পাচনতন্ত্ৰক বিশ্রাম দিয়ে

c) Increase toxin accumulation

বিষাক্ত পদাৰ্থ সঞ্চয় বৃদ্ধি কৰে

d) Cause nutrient deficiency immediately

তৎক্ষণাত পুষ্টি অভাব সৃষ্টি কৰে

29. Which of these is a common naturopathic dietary recommendation?

প্ৰাকৃতিক চিকিৎসাৰ সাধাৰণ খাদ্য পৰামৰ্শ কোনটো?

a) Highly processed packaged foods

অধিক প্ৰস্তুত পেকেটজাত খাদ্য

b) Fresh fruits and vegetables

তাজা ফল-মূল আৰু শাক-সবজি

c) Excess refined sugar

অধিক পৰিমাণে পৰিশোধিতচিনি

d) Fried fast food

ভাজা ফাস্ট ফুড

30. Mud therapy in naturopathy is used for:

প্ৰাকৃতিক চিকিৎসাত মাটিৰ চিকিৎসা ব্যৱহাৰ কৰা হয়:

a) Skin rejuvenation and detoxification

চাল পুনৰুজ্জীৱন আৰু বিষাক্ত পদাৰ্থ মুক্তি

b) Increasing body temperature শৰীৰৰ তাপমাত্ৰা বৃদ্ধি

c) Bone fracture healing directly) হাড় ভাঙনি সোজাকৈ চিকিৎসা

d) Replacing surgical treatment শল্য চিকিৎসাৰ পৰিৱৰ্তে

31. The term "Nature Cure" is often associated with which Indian naturopathy pioneer?"**Nature Cure**"

শব্দটো কোন ভাৰতীয় প্ৰাকৃতিক চিকিৎসা পথপ্ৰদৰ্শকৰ সৈতে জড়িত

A) Mahatma Gandhi মহাত্মা গান্ধী

B) Swami Vivekananda স্বামী বিবেকানন্দ

C) B. V. Gokhale বি. ভি. গোখলে

D) Acharya K. Lakshmana Sharma আচাৰ্য কে. লক্ষ্মণ শৰ্মা

32. How many humors are there in Unani?ইউনানিত কিমানৰস আছে?

A. 2

B. 3

C. 4

D. 5

33. The main goal of naturopathy is to:

প্ৰাকৃতিক চিকিৎসাৰ মুখ্য লক্ষ্য হ'ল:

- A) Mask symptoms লক্ষণসমূহ লুকুৱাই থোৱা
- B) Promote holistic health and prevent disease সামগ্ৰিক স্বাস্থ্য উন্নীত কৰা আৰু ৰোগ প্ৰতিৰোধ কৰা
- C) Focus only on physical health কেৱল শাৰীৰিক স্বাস্থ্যত কেন্দ্ৰিত হোৱা
- D) Replace all forms of modern medicine আধুনিক চিকিৎসাৰ সকলো ৰূপক সলনি কৰা

34. What is the main effect of a hot water bath? গৰম পানীৰ স্নানৰ প্ৰধান প্ৰভাৱ কি?

- A) Constricts blood vessels ৰক্তনালী সংকোচন কৰে
- B) Dilates blood vessels ৰক্তনালী প্ৰসাৰিত কৰে
- C) Lowers body temperature শৰীৰৰ তাপমান হ্ৰাস কৰে
- D) Increases body strength শৰীৰৰ শক্তি বৃদ্ধি কৰে

35. Which food is rich in fibre?

ফাইবাৰকোনখাদ্যত বেছি থাকে?

- A. Meat মাংস
- B. Fruits and vegetables ফল-মূল আৰু শাক-পাচলিত
- C. Oil তেল
- D. Sugar চিনি

36. What is the main element of hydrotherapy treatment?

হাইড্ৰ'থেৰাপি চিকিৎসাৰ মূল উপাদান কি?

- A) Air বাতাহ
- B) Soil মাটি
- C) Water পানী
- D) Sunlight সূৰ্যৰ আলো

37. Mud pack is commonly applied on:

মাটিৰ পেক সাধাৰণতে ক'ত প্ৰয়োগ কৰা হয়?

A. Eyes and abdomen. চকু আৰু পেটত

B. Only legs কেৱল ভৰিত

C. Only hands কেৱল হাতত

D. Only back কেৱল পিঠিত

38. Mud therapy is useful in treating:

মাটিৰ চিকিৎসা কোন ধৰণৰ ৰোগৰ চিকিৎসাত সহায়ক?

A. Fever জ্বৰ

B. Skin diseases ছালৰ ৰোগ

C. Fractures ভাঙি যোৱা হাড়

D. Cancer কৈঞ্চাৰ

39. Mud therapy improves

মাটিৰ চিকিৎসাই উন্নত কৰে

A. Blood circulation ৰক্ত সঞ্চালন

B. Memory loss স্মৃতি হ্রাস

C. Vision only. কেৱল দৃষ্টি

D. Hearing কেৱল শূনা

40. Fasting is beneficial in:

উপবাস কোনবোৰ ক্ষেত্ৰত উপকাৰী?

A. Indigestion অজীৰ্ণ B. Obesity স্থূলতা

C. Skin diseases ছালৰ ৰোগ

D. All of the above ওপৰৰ সকলোবোৰ

41. A balanced diet contains:

সুষম আহাৰত থাকে

- A. Only carbohydrates. কেৱল কাৰ্বোহাইড্ৰেট
- B. Only proteins. কেৱল প্ৰটিন
- C. All essential nutrients সকলো আৱশ্যক পুষ্টি-তত্ত্ব
- D. Only fats কেৱল চৰ্বি

42. Unani system originated in:

ইউনানি চিকিৎসাৰ উৎপত্তি ক'ত?

- A. India ভাৰত
- B. China চীন
- C. Greece গ্ৰীচ
- D. Egypt ইজিপ্ট

43. Mizaj means মিজাজৰ অৰ্থ হৈছে:

- A. Disease. ৰোগ
- B. Medicine ঔষধস্বভাৱ
- C. Temperament প্ৰকৃতি
- D. Diet আহাৰ

43. The theory of Unani is based on:

ইউনানি চিকিৎসাৰ তত্ত্বটো ভিত্তি কৰা হৈছে:

- A. Germ theory. জীবাণু তত্ত্ব
- B. Humoral theory ৰসতত্ত্ব
- C. Cell theory কোষ তত্ত্ব
- D. Evolution theory বিবৰ্তন তত্ত্ব

44. Diet therapy refers to: ডায়েট থেৰাপী মানে কি?

- A. Eating junk foods অপুষ্টিকৰ খাদ্য খোৱা B. Use of diet in treating diseases ৰোগৰ চিকিৎসাত খাদ্য ব্যৱহাৰ
- C. Only fasting কেৱল উপবাস D. Only drinking water. কেৱল পানী খোৱা

45. Diet therapy is useful in managing:

ডায়েটথেৰাপীকোনবোৰৰোগনিয়ন্ত্ৰণতসহায়কৰে?

- A. Diabetes মধুমেহ B. Hypertension উচ্চ ৰক্তচাপ
C. Obesity স্থূলতা D. All of the above ওপৰৰ সকলো

46. Where did the Siddha system of medicine originate?

সিদ্ধ চিকিৎসা পদ্ধতিৰ উৎপত্তি ক'ত হৈছিল?

- A) North India উত্তৰ ভাৰত
B) South India দক্ষিণ ভাৰত
C) West India পশ্চিম ভাৰত
D) East India পূব ভাৰত

47. What is the fundamental basis of the Siddha system of medicine?

সিদ্ধ চিকিৎসা পদ্ধতিৰ মূল ভিত্তি কি?

- A) Panchabhuta theory পঞ্চভূত তত্ত্ব
B) Yoga Sutra যোগ সূত্র
C) Buddhism বৌদ্ধ ধৰ্ম
D) Vedanta philosophy বেদান্ত দৰ্শন

48. According to the Siddha system, how many doshas exist in the body?

সিদ্ধ চিকিৎসা পদ্ধতিৰ মতে দেহত কিমান দোষ থাকে?

- A) 2
B) 3
C) 4
D) 5

49. What is the primary medicinal component in the Siddha system?

সিদ্ধ চিকিৎসা পদ্ধতিৰ প্ৰধান ঔষধীয় উপাদান কোনটো?

- A) Plants উদ্ভিদ
- B) Animal products প্ৰাণীজাত পদাৰ্থ
- C) Metals and minerals ধাতু আৰু খনিজ
- D) Synthetic chemicals কৃত্ৰিম ৰাসায়নিক

50. What is the main objective of the Siddha system of medicine?

সিদ্ধ চিকিৎসা পদ্ধতিৰ প্ৰধান লক্ষ্য কি?

- A) Cure of diseases ৰোগ নিৰাময়
- B) Maintenance of body balance দেহৰ সমতা ৰক্ষা
- C) Surgery শল্য চিকিৎসা
- D) Spread of diseases ৰোগ প্ৰসাৰ

6 marks Questions-

1. Explain the four aspects of life: Soul, Mind, Indriya and Body. জীৱনৰ চাৰিটা দিশ—
আত্মা, মন ইন্দ্ৰিয় আৰু শৰীৰৰ বিষয়ে বৰ্ণনা কৰা।
2. Write short notes on PanchaMahabhutas. পঞ্চমহাভূতৰ ওপৰত চমুকৈ লিখা।
3. Write short notes on Dinacharya. দিনচৰ্যাৰ ওপৰত চমুকৈ লিখা।
4. Write about the short notes on Ayurveda. আয়ুৰ্বেদৰ ওপৰত চমুকৈ লিখা।
5. Write short notes on Svasthavrtta. স্বাস্থ্যবৃত্তিৰ ওপৰত চমুকৈ লিখা।
6. Write short notes on Ritucharya. ঋতুচৰ্যাৰ ওপৰত চমুকৈ লিখা।
7. Write short notes on Panchakarma. পঞ্চকৰ্মৰ ওপৰত চমুকৈ লিখা।
8. Write short notes on Sadvrtta. সদ্বৃত্তিৰ ওপৰত চমুকৈ লিখা।
9. Write short notes on DehaPakriti. দেহপ্ৰকৃতিৰ ওপৰত চমুকৈ লিখা।
10. Write short notes on PanchaPran. পঞ্চপ্ৰাণৰ ওপৰত চমুকৈ লিখা।

11. Write short notes on Dhatu. পঞ্চপ্রাণৰওপৰতচমুটোকালিখা।
12. Write short notes on Agni. অগ্নিৰওপৰতচমুটোকালিখা।
13. Write short notes on Mala. মলৰওপৰতচমুটোকালিখা।
14. Write short notes on ManasaPrakriti. মানসিকপ্রকৃতিৰওপৰতচমুটোকালিখা।
15. Write short notes on Upadhatu. উপধাতুৰওপৰতচমুটোকালিখা।
16. Write a short note on Naturopathy. প্রাকৃতিক চিকিৎসাৰওপৰতচমুটোকালিখা।
17. Write a short note on Mud therapy. মাটি চিকিৎসাৰওপৰতচমুটোকালিখা।
18. Write a short note on Hydro therapy. হাইড্র'থেৰাপিওপৰতচমুটোকালিখা।
19. Discuss in short about core principles of naturopathy. প্রাকৃতিক চিকিৎসা (Naturopathy)-ৰ মূল নীতি সমূহৰ বিষয়ে সংক্ষেপে আলোচনা কৰক।
20. Write a short note on principles of yoga as a holistic system of medicine. যোগ চিকিৎসাৰ মূল নীতি সমূহক চিকিৎসাৰ এক সামগ্ৰিক পদ্ধতি হিচাপে সংক্ষেপে লিখা।
21. Write a short note on principles of Mud therapy. মাটি চিকিৎসা (Mud Therapy)-ৰ নীতি সমূহৰ ওপৰত সংক্ষেপে লিখা।
22. Write a short note on foods to consume & food to avoid. খাদ্যত কি খোৱা উচিত আৰু কি এড়াব লাগে – সংক্ষেপে লিখা।
23. Discuss in short on Fasting therapy. উপবাস চিকিৎসাৰ ওপৰত সংক্ষেপে আলোচনা কৰক।
24. Write a short note on objectives & benefits of fasting therapy. উপবাস চিকিৎসাৰ উদ্দেশ্য আৰু লাভৰ ওপৰত সংক্ষেপে লিখক।
25. Write a short note on Diet therapy. খাদ্য চিকিৎসাৰ ওপৰত সংক্ষেপে লিখক (Diet Therapy)-ৰ ওপৰত সংক্ষেপে লিখক।
26. Write a short note on Unani system medicine. ইউনানি চিকিৎসা পদ্ধতি (Unani System of Medicine)-ৰ ওপৰত সংক্ষেপে লিখক।
27. What are the four humors in Unani? Discuss in brief. ইউনানি চিকিৎসা পদ্ধতিত চাৰিটা 'হিউমৰ' (Humors) কি? সংক্ষেপে আলোচনা কৰক।
28. Write a short note on Siddha system of medicine. সিদ্ধ চিকিৎসা পদ্ধতিৰওপৰতচমুটোকালিখা।

29. Write a short note on Homeopathy. হোমিঅ'পেথিৰওপৰতচমুটোকালিখা
30. Discuss in brief about advantages and limitations of Homeopathy. হোমিঅ'পেথিৰ
সুবিধাসমূহআৰুসীমাবদ্ধতাসমূহৰওপৰতআলোচনা কৰক।

10 Marks Questions-

1. Explain the four aspects of life: Soul, Mind and Body.
জীৱনৰচাৰিটাৰ্শ—আত্মা, মনআৰুশৰীৰবিস্তাৰভাৱেবৰ্ণনাকৰা।
2. Describe the concept of PanchaMahabhutas and their role in the human body.
পঞ্চমহাত্তৰধাৰণাআৰুমানুহৰশৰীৰতইয়াৰভূমিকাৰবিষয়েবৰ্ণনাকৰা।
3. Discuss the importance of PanchaMahabhutas in maintaining health.
স্বাস্থ্যৰক্ষাকৰাতপঞ্চমহাত্তৰগুৰুৰবিষয়েআলোচনাকৰা।
4. Explain Tridosha theory in Ayurveda.
আয়ুৰ্বেদত্ৰিদোষতত্ত্বৰবিষয়েবৰ্ণনাকৰা।
5. Describe Dosha, Dhatu and Mala in detail.
দোষ, ধাতুআৰুমলবিস্তাৰভাৱেবৰ্ণনাকৰা।
6. Explain the role of Upadhatu in the body.
শৰীৰতউপধাতুৰভূমিকাৰবিষয়েবৰ্ণনাকৰা।
7. Discuss the concept of Agni and its types.
অগ্নিৰধাৰণাআৰুইয়াৰপ্ৰকাৰসমূহৰবিষয়েআলোচনাকৰা।
8. Explain the importance of Agni in digestion and metabolism.
পৰিপাকআৰুমেটাবলিজমতঅগ্নিৰগুৰুৰবিষয়েবৰ্ণনাকৰা।
9. Discuss Prana and its physiological importance.
প্ৰাণআৰুইয়াৰশাৰীৰিকগুৰুৰবিষয়েআলোচনাকৰা।

10. Explain the concept of Prakriti in Ayurveda.

আয়ুৰ্বেদতপ্ৰকৃতিৰধাৰণাৰবিষয়েবৰ্ণনাকৰা।

11. Describe DehaPrakriti and its types.

দেহপ্ৰকৃতিআৰুইয়াৰপ্ৰকাৰসমূহৰবিষয়েবৰ্ণনাকৰা।

12. Explain ManasaPrakriti and its classification.

মানসিকপ্ৰকৃতিআৰুইয়াৰবিভাজনৰবিষয়েবৰ্ণনাকৰা।

13. Discuss the role of Prakriti in health and disease.

স্বাস্থ্যআৰুৰোগতপ্ৰকৃতিৰভূমিকাৰবিষয়েআলোচনাকৰা।

14. Explain the importance of elements and Prakriti in Ayurveda.

আয়ুৰ্বেদতউপাদানআৰুপ্ৰকৃতিৰগুৰুত্বৰবিষয়েবৰ্ণনাকৰা।

15. Discuss Svasthavrtta and its role in maintaining health.

স্বাস্থ্যবৃত্তআৰুস্বাস্থ্যৰক্ষাতইয়াৰভূমিকাৰবিষয়েআলোচনাকৰা।

16. Explain Sadvrtta and its importance in daily life.

সদ্বৃত্তআৰুদৈনন্দিনজীৱনতইয়াৰগুৰুত্বৰবিষয়েবৰ্ণনাকৰা।

17. Explain the importance of daily regimen (Dinacharya).

দৈনন্দিননিয়মৰগুৰুত্বৰবিষয়েবৰ্ণনাকৰা।

18. Discuss Ritucharya and its role in seasonal health management.

ঋতুচৰ্যাআৰুঋতুভিত্তিকস্বাস্থ্যৰক্ষাতইয়াৰভূমিকাৰবিষয়েআলোচনাকৰা।

19. Explain the concept of Panchakarma in detail.

পঞ্চকৰ্মৰধাৰণাৰবিস্তাৰভাৱেবৰ্ণনাকৰা।

20. Discuss the five main procedures of Panchakarma.

পঞ্চকৰ্মৰপাঁচটামুখ্যপ্ৰক্ৰিয়াৰবিষয়েআলোচনাকৰা।

21. Explain Purvakarma, Pradhanakarma and Paschatkarma.

পূৰ্বকৰ্ম, প্ৰধানকৰ্ম আৰু পশ্চাৎকৰ্মৰ বিষয়ে বৰ্ণনা কৰা।

22. Discuss the types of hydrotherapy in naturopathy in details.

প্ৰাকৃতিক চিকিৎসাত হাইড্ৰ'থেৰাপিৰ প্ৰকাৰসমূহক বিস্তাৰিতভাৱে আলোচনা কৰক।

23. What is mud therapy? Discuss the principles of mud therapy in details.

মাটিৰ চিকিৎসা কি? মাটিৰ চিকিৎসাৰ নীতিসমূহ বিস্তাৰিতভাৱে আলোচনা কৰক।

24. Explain the basic principles of Unani system

ইউনানি চিকিৎসাৰ মৌলিক নীতিসমূহ ব্যাখ্যা কৰক

25. Explain the Siddha system of medicine in details.

সিদ্ধ চিকিৎসা পদ্ধতি বিস্তাৰিতভাৱে ব্যাখ্যা কৰক।